

Stanovisko Výboru regionů ke sdělení Komise Zastavení ztráty biologické rozmanitosti do roku 2010 – a v dalších letech

(2007/C 57/02)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na sdělení Komise Zastavení ztráty biologické rozmanitosti do roku 2010 – a v dalších letech. Zachování ekosystémových služeb v zájmu dobrých životních podmínek pro lidstvo a jeho přílohy, zejména akční plán (KOM(2006) 216 v konečném znění);

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 2. prosince 2005 konzultovat Výbor na toto téma v souladu s čl. 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství;

s ohledem na rozhodnutí předsednictva Výboru ze dne 25. dubna 2006 pověřit Komisi pro udržitelný rozvoj vypracováním stanoviska k tomuto tématu;

s ohledem na směrnici Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a směrnicí Rady ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (79/409/EHS);

s ohledem na stanovisko Výboru ze dne 12. února 2003 ke sdělení Evropské komise K tematické strategii pro ochranu půdy – CdR 190/2002 fin (1);

s ohledem na stanovisko Výboru ze dne 17. listopadu 2005 k tématu „Příspěvek místních a regionálních orgánů k boji proti změně klimatu“ – CdR 215/2005 fin;

s ohledem na stanovisko Výboru ze dne 26. dubna 2006 k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (KOM(2005) 505 v konečném znění – 2002/0211 (COD)) a ke sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu Tematická strategie ochrany a zachování mořského prostředí (KOM(2005) 504 v konečném znění) – CdR 46/2006 fin;

s ohledem na návrh stanoviska Výboru (CdR 159/2006 rev. 1), schválený Komisí pro udržitelný rozvoj dne 6. října 2006 (zpravodaj: pan VAN GELDER, královský komisař provincie Zeeland (NL/ELS);

přijal toto stanovisko jednomyslně na 67. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 6. a 7. prosince 2006 (jednání ze dne 6. prosince):

Postoj a doporučení Výboru regionů

Výbor regionů

1. *Obecné poznámky*

1.1 **vítá** toto sdělení i navrhovaný akční plán. Nabízejí totiž přesný popis současného stavu a navrhuje opatření, jež přispějí ke splnění cílů pro rok 2010. Ačkoli je analýza Komise správná, lituje Výbor opožděného zveřejnění těchto dokumentů;

1.2 **je toho** názoru, že biologická rozmanitost do značné míry určuje identitu určitého regionu. Zdůrazňuje, že biologická rozmanitost je významným základem pro kvalitu života a zdraví, pro rozvoj využití volného času a cestovního ruchu, a dále též pro produkci regionálních výrobků a služeb;

1.3 **upozorňuje** na skutečnost, že s příchodem deseti nových členských států vzrostl v Evropské unii počet druhů a ekosystémů s vysokou hodnotou;

1.4 **příznivě přijímá** závěry předsednictví Rady ze zasedání ve dnech 23. a 24. března 2006, jež vyzývají k začlenění cílů pro rok 2010 do politik definovaných v rámci lisabonské agendy. Plány rozvoje venkova prováděné v řadě regionů ukazují, že napětí mezi ekonomikou a biologickou rozmanitostí lze řešit;

1.5 **zdůrazňuje**, že navzdory obecnému uznání vnitřní hodnoty biologické rozmanitosti se podceňuje její hodnota ekonomická. V dlouhodobém měřítku je biologická rozmanitost zásadním předpokladem zdraví, vysoké životní úrovně a zaměstnanosti;

1.6 **trvá** na zřízení partnerství mezi všemi zainteresovanými stranami za účelem zvýšení informovanosti občanů (především dětí), veřejných orgánů a podnikatelského prostředí o významu biologické rozmanitosti, s cílem dosáhnout společného aktivního zájmu o zachování biologické rozmanitosti a udržitelných ekosystémů;

1.7 **vyjadřuje politování** nad skutečností, že navzdory politickým závazkům všech členských států schází stále mnoho k naplnění cílů pro rok 2010, a **trvá** na tom, aby se biologická rozmanitost stala politickou prioritou na všech úrovních správy;

(1) Úř. věst. C 128, 29.5.2003, s. 43.

1.8 **vítá** četné příklady na místní a regionální úrovni, jež dokazují, že je možné zastavit ztrátu biologické rozmanitosti a obnovit stanoviště (viz příloha – CdR 159/2006 příloha);

2. Biologická rozmanitost v Evropské unii

2.1 **lituje**, že ve finančním výhledu na období 2007 až 2013 nebyly vyčleněny dostatečné fondy Společenství na financování cílů pro rok 2010, zejména v případě iniciativy Natura 2000 a rozvoje venkova. Výbor proto **vyzývá** členské státy, aby poskytly svým regionům a obcím prostředky nezbytné k ochraně a obnově biologické rozmanitosti na jejich území, zejména pak k péči o lokality Natura 2000. Dále **trvá** na tom, aby bylo přidělováno více prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti na projekty, jež budou mít pozitivní dopady v oblasti biologické rozmanitosti;

2.2 **připomíná** skutečnost, že pro zajištění optimálního vybudování a údržby ekologické sítě Natura 2000 je nezbytné, aby regiony našly rovnováhu mezi přístupem shora dolů a flexibilitou nutnou pro vytvoření této sítě. Pro všechny lokality v síti musí být přijata jednotná správní kritéria;

2.3 **zdůrazňuje**, že pro zajištění udržitelných ekosystémů je nezbytné dále zvýšit hustotu této sítě, a to i v případě mořského prostředí, a **vítá** důraz na tuto hustou síť s ohledem na dopad změny klimatu na stanoviště a druhy; **navrhuje** zavedení opatření pro zachování nárazníkových oblastí a ekologických koridorů, které zabezpečí životaschopnost lokalit v síti;

2.4 **podotýká**, že ačkoli politický rámec a právní předpisy Unie předepisují významnou ochranu biologické rozmanitosti, jejich provádění, používání a kontrola je v řadě členských států dosud nedostatečná a při vytvoření nových oblastí na ochranu biologické rozmanitosti se dostatečně nerespektují podmínky pro zajištění harmonického rozvoje;

2.5 **doporučuje** koordinovat plány na podporu biologické rozmanitosti, jež existují na evropské, státní, regionální a místní úrovni;

2.6 **zdůrazňuje**, že jelikož řadu opatření uvedených v akčních programech pro členské státy nelze účinně provádět bez pomoci a účasti regionálních a místních orgánů, je nutné aktivně zapojit zástupce regionů a obcí do každého nového politického vývoje v oblasti biologické rozmanitosti a poskytnout jim nezbytné zdroje;

2.7 **si je vědom** značného vlivu zemědělství na stav biologické rozmanitosti v EU. Podle způsobu využití půdy může mít zemědělství buď extrémně prospěšný vliv na biologickou rozmanitost a zajistit přístřeší řadě druhů, nebo způsobit vážné škody ničením stanovišť a znečištěním životního prostředí. Výbor **upozorňuje na skutečnost**, že zemědělství stále odčerpává významnou část evropského rozpočtu, a Unie tak má k dispozici účinný nástroj vlivu na využití půdy zemědělským

odvětvím. Výbor **vyzývá k** tomu, aby při revizi finančního výhledu na období 2007 až 2013, jež je plánována na rok 2008, byla značná část prostředků vyčleněna na udržitelné zemědělství a ochranu krajiny;

2.8 **vyzývá k** tomu, aby Komise a členské státy vyhodnotily dopad současných dotací na biologickou rozmanitost, zrušily pobídky kontraproduktivní pro rozmanitost a ekosystémové služby a podpořily zvýšené využití ekonomických nástrojů zaměřených na ochranu biologické rozmanitosti;

2.9 **považuje za žádoucí**, aby pozornost věnovaná biologické rozmanitosti přesáhla rámec samotné politiky životního prostředí. Ostatní evropské a vnitrostátní politiky by se rovněž měly zabývat touto otázkou, zejména v oblasti dopravy, energetiky, zemědělství, rybolovu, cestovního ruchu a výzkumu, a dále též v rámci politiky průmyslové a politiky regionální;

2.10 **je si velmi vědom** významu moře a pobřežních vod jako prostředí, kde se soustřeďuje téměř polovina evropské biologické rozmanitosti, a **vyzývá k** posílení informovanosti veřejných orgánů a zainteresovaných stran o politice podpory mořské biologické rozmanitosti. Pro tyto účely Výbor **zdůrazňuje** nutnost urychlit provádění směrnice o stanovištích v mořském prostředí, ukončit nadměrný rybolov v evropských vodách i mimo ně a plně zařadit biologickou rozmanitost do budoucí námořní politiky EU;

2.11 **podotýká**, že možnost přijmout na evropské úrovni opatření v oblasti územního plánování je omezená, neboť tato oblast politiky nezbytná pro ochranu a obnovu biologické rozmanitosti je v kompetenci členských států. Výbor **klade důraz** na to, aby aspekt biologické rozmanitosti byl významným faktorem rozhodování o územním plánování na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, zejména prostřednictvím strategického hodnocení dopadů na životní prostředí;

2.12 **je přesvědčen o** tom, že současné předpisy by bylo možno účinněji využít a použít v rámci přípravy a provádění politiky zaměřené na boj s invazními nepůvodními druhy. Výbor vyzývá k většímu zapojení regionů do tohoto procesu;

2.13 **vítá** návrhy týkající se rozvoje globální strategie Společenství pro invazní nepůvodní druhy, včetně systému včasného varování; vzhledem k velmi omezeným finančním a lidským zdrojům však **zdůrazňuje**, že nelze vytvářet administrativní zátěž navíc;

2.14 **doporučuje** vypracovat základní právní předpisy a seznamy nepůvodních druhů, jimiž by se řídil dovoz, obchodování a jejich držení, aby se na evropském území jednalo koordinovaně a společně; **zdůrazňuje** též nutnost přezkoumat v rámci vyhodnocování dopadu na životní prostředí dopad projektů, jejichž součástí je zavádění nepůvodních, potenciálně invazních druhů či zacházení s nimi;

2.15 **připomíná**, že zachování biologické rozmanitosti, zejména různých druhů fauny a flory, se nesmí dostat do rozporu s jejich použitím či využitím, jež musí být vždy regulováno, kontrolováno a prováděno udržitelným způsobem;

2.16 **doporučuje** přísné dodržování zásady opatrnosti při schvalování a zavádění geneticky modifikovaných organismů;

3. EU a biologická rozmanitost ve světě

3.1 **zdůrazňuje**, že rozhodnutí přijatá během Osmé konference smluvních států Úmluvy o biologické rozmanitosti, která proběhla v březnu 2006 v brazilské Curitiba, představují významný pokrok. **Vzhledem k tomu**, že Devátá konference se bude konat na začátku roku 2008 v Bonnu pod německým předsednictvím, **vyzývá** VR EU a členské státy, aby této příležitosti využily k předložení hodnocení sdělení Komise o biologické rozmanitosti a připravily zasedání, na němž bude posílena účast územních samospráv, a to i prostřednictvím odpovídajících vnitrostátních sdružení;

3.2 **vítá** příkladný přístup některých regionů, které v rámci podpory rozvoje předávají zkušenosti získané v oblasti biologické rozmanitosti partnerským regionům a podporují opatření, jež tyto regiony přijaly na podporu biologické rozmanitosti (viz příloha);

3.3 **podotýká**, že EU má v oblasti ochrany biologické rozmanitosti zodpovědnost rovněž na světové úrovni. Výbor **si je vědom** této skutečnosti a doporučuje, aby tato zodpovědnost byla zohledněna v rámci obchodní a rozvojové politiky;

4. Biologická rozmanitost a změna klimatu

4.1 **je si vědom** skutečnosti, že politika na podporu biologické rozmanitosti nemůže přinést výsledky, pokud-li přijata cílevědomá opatření na celosvětové úrovni, jež napomohou zastavit změnu klimatu. Výbor **považuje** za nezbytné, aby ty členské státy, které dosud neplní povinnosti zakotvené v Kjótském protokolu, dohnaly toto zpoždění. **Považuje dále za žádoucí**, aby byla uzavřena celosvětová úmluva o významných cílech boje proti změně klimatu, již by podepsaly všechny státy, jež patří mezi hlavní producenty, a všechna výrobní odvětví;

4.2 **doporučuje** zahájit regionální výzkum účinků změny klimatu;

4.3 **dodává**, že pokud bude za významný nástroj boje proti změně klimatu prohlášena koncepce politiky pro biopaliva, nebude tento boj efektivní bez doprovodných opatření zaměřených na značné snížení celkové spotřeby paliv, bez využívání pouze těch surovin, postupů a rostlin, jež neškodí biologické rozmanitosti na vnitrostátní a mezinárodní úrovni, a bez rozší-

ření zemědělské půdy v ekosystémech s vysokou biologickou hodnotou;

5. Znalostní základ

5.1 **považuje za klíčový prvek** dostupnost a zlepšení poznatků v oblasti ochrany a udržitelného využití biologické rozmanitosti v Evropě a ve zbytku světa. Součástí tohoto požadavku je též výměna zkušeností mezi členskými státy a regiony (viz příloha); proto je třeba posílit vzájemnou přístupnost k údajům o biologické rozmanitosti na různých úrovních a mít na paměti obzvláště údaje z místní a regionální úrovně, pracovat s nástroji SLZ a infrastrukturou prostorových dat (SDI);

5.2 **poukazuje na** nedostatečné uznání biologické rozmanitosti, zejména pokud se týče mořského prostředí, a **doporučuje** napravit tento stav;

5.3 **dodává**, že kromě vědeckých poznatků, o nichž se zmiňuje Komise, je třeba věnovat více pozornosti znalostem a kompetenci obyvatel dotčených oblastí, a **doporučuje** kombinovat znalosti dobrovolníků a vědců. Výbor **dále trvá** na zapojení dětí do tohoto postupu;

5.4 **doporučuje** vypracovat komunikační strategii pro zvýšení povědomí všech občanů na všech úrovních a ve všech oblastech o ochraně a zachování biologické rozmanitosti a zvýšení jejich odpovědnosti a stanovit výměnu informací mezi vědci a zástupci správních orgánů;

6. Čtyři klíčová podpůrná opatření

Zajištění přiměřeného financování

6.1 **konstatuje**, že LIFE+ a rozpočet na výzkum budou zřejmě moci pokrýt pouze malou část prostředků na biologickou rozmanitost. Dále existuje riziko, že členské státy nedostatečně zohlední význam biologické rozmanitosti v rámci současných strukturálních fondů;

6.2 **pozoruje** nesoulad mezi cílevědomými záměry sdělení na jedné straně a plánovanými prostředky na jejich realizaci na straně druhé;

Posílení rozhodování na úrovni EU

6.3 **souhlasí s** myšlenkami na posílení biologické rozmanitosti v rozhodovacím procesu Společenství a doporučuje, aby biologická rozmanitost byla začleněna do dalších politických oblastí, a to včetně konkrétních závazků. **Podporuje** myšlenku akčního plánu, jenž by počítal se zapojením nejen členských států, ale také regionů do tohoto procesu;

Budování partnerství

6.4 **věří**, že budování spolupráce v rámci EU bude podporováno. Regiony mají dokonalé postavení pro tuto roli zprostředkovatele. Výbor **odkazuje** na plodnou spolupráci rozvíjenou v rámci programů Společenství a její výsledky (viz příloha);

6.5 k tomu, aby bylo zabezpečeno zachování biologické rozmanitosti, **zdůrazňuje** potřebu zapojit prostřednictvím nástrojů jako dohody o spolupráci soukromé vlastníky pozemků;

Posilování povědomí a zapojení veřejnosti

6.6 **zdůrazňuje** význam rostoucí účasti veřejnosti. Nebudou-li občané vnímat důležitost biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb, budou mít projekty menší šanci na úspěch. Výbor proto **doporučuje** uvolnit více evropských a vnitrostátních fondů na občanské iniciativy;

6.7 **doporučuje** připravit v těsné spolupráci s iniciativami **Countdown 2010** a **Beautiful Europe** komunikační strategii pro členské státy, nevládní organizace a územní samosprávy, s cílem podpořit cíle stanovené pro rok 2010;

7. Monitoring, vyhodnocení a přezkoumání

7.1 **podporuje** spolupráci mezi členskými státy a soukromým sektorem a **zdůrazňuje**, že občané a dobrovolníci v celé Evropě úzce spolupracují na monitorování biologické rozmanitosti;

7.2 **vyzývá k** posílení motivace členských států, aby výsledky své politiky přístupnou a přitažlivou formou prezentovaly občanům, kde by zároveň bylo možno rozpoznat činnost regionů;

7.3 **navrhuje**, aby regionální monitoring tvořil základ monitorování a hodnocení na vnitrostátní a mezinárodní úrovni. Za tím účelem musí být vytvořeny účinné monitorovací systémy založené na ukazatelích a periodických zprávách;

8. Vize

8.1 **vítá** návrh na vypracování široké vize pro EU, co se týče budoucnosti biologické rozmanitosti v Evropě, a **zdůrazňuje** nezbytnost zapojení regionů do tohoto postupu;

8.2 **vyjadřuje přání** vize s novátorským přístupem k biologické rozmanitosti, jež by přesahovala rok 2010 a kladla důraz na pozitivní přínos ekosystémových služeb spojených se životním prostředím (krajinou).

V Bruselu dne 6. prosince 2006.

předseda
Výboru regionů
Michel DELEBARRE